

Drie *true crime*-boeken

Peter Elberse

journalist

Vorig jaar deden zich in het Amsterdamse ‘milieu’ in zeer korte tijd vier, tot op heden onopgeloste, liquidaties voor. Op 31 oktober 2005 werd voor zijn woning in Amsterdam-Zuid jurist Evert Hingst (36) vanuit een auto onder vuur genomen. Hij stierf ter plekke. Twee dagen later volgde in Thailand een moordaanslag op de beruchte onderwereldfiguur Johnny Mieremet. In Amsterdam werden vervolgens kort na elkaar twee minder bekende lieden doodgeschoten. Even leek de hoofdstedelijke onderwereld volkomen op hol geslagen.

Dit najaar verschenen drie *true crime*-boeken, die volop speculeren omtrent de achtergronden van onder meer de vier genoemde liquidaties. Misdadaverslaggevers Bart Middelburg en Paul Vugts van het Amsterdamse dagblad *Het Parool* bespreken in *De oorlog in de Amsterdamse onderwereld* dertien criminele afrekeningen. Gerlof Leistra van het weekblad *Elsevier* beschrijft in *Op leven en dood, wie is wie in de Nederlandse onderwereld* de boeencarrière van zijns inziens gezichts-bepalende penozefiguren, met bijbehorende liquidaties. Ook *Vrij Nederland*-redacteur Harry Lensink belicht in zijn boek *Stille Willem, de dodelijke spagaat van vastgoedbaron Endstra* een aantal van deze moorden. Willem Endstra werd, verstrikt in een crimineel web, in mei 2004 geliquideerd.

Wat de boeken stuk voor stuk duidelijk maken, is dat de term ‘onderwereld’ de lading van die wereld goed dekt: het is er akelig

duister. Wie erover schrijft, ontkomt niet aan speculaties. In de overzichtsboeken van Leistra en Middelburg/Vugts – beide vooral een instructieve wandeling over een crimineel kerkhof – is er één zaak die er uitspringt: de moord op Evert Hingst. Leistra ‘pakt’ Hingst en Endstra in één hoofdstuk, als representanten van de ‘bovenwereld’. Beiden zijn in het misdaadmoeras gezakt. De exacte achtergrond van hun gewelddadige dood blijft vooralsnog onzeker: de drie boeken leveren mogelijke scenario’s, maar spijkerhard bewijs ontbreekt. Over beide slachtoffers zeggen bronnen dat zij te veel wisten en een risico-factor waren geworden – typische maffiaclichés.

Waar de ondergang van Endstra zich sinds de arrestatie van zijn vermeende kwelgeest Willem Holleeder steeds gedetailleerder aftekent, blijft die van Hingst met raadselen omgeven. Hij was, al was hij ten tijde van zijn dood een paar maanden advocaat-af, de eerste juridische dienstverlener die het leven liet in de gangsteroorlog aan de Amstel.

Hingst werd in de media op slag bekend toen in februari 2002 voor het kantoor van Toenbreker Advocaten aan de Amsterdamse Keizersgracht, een kostenmaatschap waarin hij zijn praktijk uitoefende, zijn cliënt Johnny Mieremet werd neergeschoten. Door onderzoeken naar overwegend witwaspraktijken door de parketten in Den Bosch en Amsterdam haalde Hingst in de jaren na de mislukte aanslag op

Mieremet meermalen opnieuw de publiciteit. De advocaat ontkende stellig alle aantijgingen. Toch resulteerden de affaires erin dat hij zich, mede na indringende gesprekken met de Amsterdamse deken, in de zomer van 2005 van het tableau liet schrappen. Hij garandeerde dat hij zou terugkeren zodra zijn naam was gezuiverd.

Het is zeer de vraag of die rehabilitatie ooit een feit had kunnen worden. Middelburg en Vugts citeren Arthur Toenbreker, de naamgever van de maatschap: 'Ik heb Evert altijd verdedigd, maar ik heb, door wat er na zijn dood allemaal boven water is gekomen, een heel, heel zwart beeld van hem gekregen'. Volgens Leistra wilde Hingst 'de nieuwe Klaas Bruinsma [eind jaren tachtig de machtigste speler in het Amsterdamse milieu – PE] worden, maar dan met schone handen'.

Wat echter vooral intrigeert in de zaak-Hingst, zijn de speculaties omtrent zijn beweerdelijke informantschap. Lensink schreef eerder dit jaar in *Vrij Nederland*, op basis van anonieme bronnen, dat Hingst een informant van de inlichtingendienst AIVD zou zijn geweest, ingeschreven onder de codenaam Sentaro. Als dat waar is, zelfs als het maar een beetje waar is, dan zou dat het snelle, mondaine en gevaarlijke leven van Hingst nog veel sneller en gevaarlijker hebben gemaakt. De relatief onervaren advocaat kon al vroeg in zijn carrière menig kopstuk uit de onderwereld tot zijn clientèle rekenen. Wie dan tegelijkertijd met de overheid heult, speelt krankzinnig hoog spel.

Toch is zijn kantoorgenoot Toenbreker er vrijwel zeker van dat Hingst dat spel heeft gespeeld. 'Hij was niet Sentaro', zegt hij in het boek van Middelburg/Vugts, 'maar ik ben ervan overtuigd dat hij wel degelijk informant van de AIVD is geweest.'

Volgens Leistra steekt het Nederlandse *true crime*-aanbod in de boekhandel schrill af bij het Amerikaanse. Hij vraagt zich af waar de boeken blijven over bijvoorbeeld Willem Holleeder, de Hakkelaar en andere 'criminele kopstukken'. Het wekt verbazing dat hij Hingst niet in dat rijtje noemt: de opkomst en ondergang van deze op zijn minst excentrieke (ex-)advocaat zouden weleens vele malen boeiender kunnen zijn dan de biografie van menig 'gewone' schurk.

STILLE WILLEM

De dodelijke spagaat van vastgoedbaron Endstra
Harry Lensink
Uitgeverij Balans, € 16,50

DE OORLOG IN DE AMSTERDAMSE ONDERWERELD

Bart Middelburg en Paul Vugts
Uitgeverij Nieuw Amsterdam, € 14,95

OP LEVEN EN DOOD

Wie is wie in de Nederlandse onderwereld
Gerlof Leistra
Uitgeverij Balans, € 15

STEINWAY & SONS

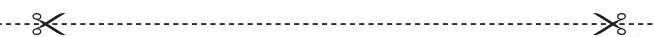
Sinds 1853 is Steinway & Sons toonaangevend in het bouwen van piano's en vleugels. Unieke kenmerken en eigenschappen zorgen voor de ultieme waardering van nagenoeg alle pianisten en muziek liefhebbers wereldwijd.

SPECTACULAIRE INRUILACTIE

EXCLUSIEF VOOR LEZERS VAN HET ADVOCATENBLAD

Ruikt u voor 31 december 2006 uw huidige piano of vleugel in voor een Steinway piano of vleugel, dan ontvangt u van ons de originele aanschafprijs retour of de maximale marktwaarde.

Informeer vandaag nog naar de mogelijkheden en de voorwaarden. Ervaar zelf de onovertroffen muzikale eigenschappen en hoe een handgemaakte Steinway ook uw leven kan verrijken.

- Ja, doe mij een voorstel
 Ja, ik ontvang graag meer informatie over Steinway & Sons piano's/vleugels

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Telefoon: _____

Ik speel piano: ja/nee

Ik ben in het bezit van een: piano/vleugel

Merk: _____

Stuurt u deze bon in een envelop zonder postzegel naar:
Steinway Center Nederland, antwoordnr 839, 1800 WB Alkmaar

STEINWAY CENTER NEDERLAND

Robijnstraat 5, 1812 RB Alkmaar, tel. 072-541 44 00

www.steinway.nl